

REZUMATUL TEZEI DE DOCTORAT

IMPACTUL INTEGRATIV AL ADOPTĂRII IFRS ASUPRA PIEȚELOR DE CAPITAL DIN CADRUL JURISDICȚIILOR SĂRACE

Autor: drd. Pricope I. Cătălina Florentina

Conducător științific: Prof. univ. dr. Chirața Caraiani

CUPRINS

Lista figurilor	vi
Lista tabelor	vii
INTRODUCERE	9
METODOLOGIA CERCETĂRII	14
1. STADIUL ACTUAL AL ADOPTĂRII STANDARDELOR INTERNAȚIONALE INTERNATIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ DE CĂTRE JURISDICȚIILE SĂRACE	19
1.1. Contabilitatea în mileniul globalizării	19
1.2. Procesul de armonizare contabilă	20
1.3. Necesitatea și utilitatea raportării financiare în conformitate cu cerințele IFRS la scară globală	25
1.4. Clasificarea țărilor lumii. Conceptul de țară săracă	27
1.5. Tranziția către referențialul internațional de contabilitate	32
1.6. Factorii determinanți ai adoptării IFRS în jurisdicțiile sărace	38
1.7. Studiu privind relația dintre mediul instituțional și procesul de armonizare contabilă în cadrul jurisdicțiilor sărace	42
1.7.1. Obiectivul studiului	42
1.7.2. Metodologia cercetării	43
1.7.3. Selecția datelor	45

1.7.4. Variabilele studiate și modelul de analiză	46
1.7.5. Analiza datelor și rezultatele obținute	50
1.7.6. Dezbateri	59
Concluzii	60
2. IMPACTUL ECONOMIC AL ADOPTĂRII IFRS ASUPRA PIEȚELOR DE CAPITAL DIN CADRUL JURISDICȚIILOR SĂRACE	61
2.1. Dimensiunea economică a procesului de armonizare contabilă	61
2.2. Considerente privind mediile economice ale jurisdicțiilor	62
2.3. Dezvoltarea piețelor de capital și creșterea economică	66
2.4. Investițiile străine directe și creșterea economică	71
2.5. Investițiile străine directe în cadrul jurisdicțiilor sărace. Rolul raportării financiare în conformitate cu IFRS	76
2.6. Studiu privind implicațiile adoptării IFRS asupra investițiilor străine directe în cadrul jurisdicțiilor sărace	82
2.6.1. Obiectivul studiului	82
2.6.2. Metodologia cercetării	82
2.6.3. Metoda asocierii scorurilor de tendință	84
2.6.4. Selecția datelor	89
2.6.5. Variabile utilizate	90
2.6.6. Analiza datelor și rezultatele obținute	93
2.6.7. Dezbateri	106
Concluzii	107
3. MEDIUL POLITIC ȘI DINAMICA PIEȚELOR DE CAPITAL. ASPECTE PRIVIND DIMENSIUNEA POLITICĂ A STANDARDIZĂRII CONTABILE	109
3.1. Rolul mediului politic în cadrul procesului de dezvoltare economică	109
3.2. Instabilitatea mediului politic ca sursă a vulnerabilității economice	111
3.3. Dinamica piețelor de capital prin raportare la mediul politic al jurisdicțiilor	116
3.4. Transformarea mediilor politice locale în contextul procesului de globalizare	118
3.5. Rolul organizațiilor interguvernamentale pe scena politică globală	120
3.6. Reglementarea domeniului contabilității în contextul procesului de globalizare	124

3.7. Impactul evenimentelor politice asupra dinamicii piețelor de capital din cadrul jurisdicțiilor sărace. Studiu de caz asupra Bursei de Valori din Ghana în perioada alegerilor generale	127
3.7.1. Obiectivul studiului	127
3.7.2. Metodologia cercetării	128
3.7.3. Metoda studiului econometric de eveniment	129
3.7.4. Selecția datelor	132
3.7.5. Variabilele studiului	135
3.7.6. Analiza datelor și interpretarea rezultatelor	137
3.7.7. Dezbateri	145
Concluzii	145
4. EDUCAȚIA ÎN DOMENIUL CONTABILITĂȚII ÎN CONTEXTUL ADOPTĂRII IFRS	147
4.1. Educația – componentă fundamentală a procesului de dezvoltare economică	147
4.2. Considerente privind educația în domeniul contabilității	153
4.3. Implicațiile adoptării IFRS asupra educației în domeniul contabilității	157
4.4. Studiu privind educația în domeniul contabilității în contextul adoptării IFRS din Ghana	162
4.4.1. Obiectivul studiului	162
4.4.2. Metodologia cercetării	164
4.4.3. Analiza datelor și interpretarea rezultatelor	168
4.4.4. Dezbateri	180
Concluzii	182
CONCLUZII GENERALE	184
BIBLIOGRAFIE	187
Anexe	219
Rezumat (în limba română)	229
Rezumat (în limba engleză)	232

Cuvinte cheie: adoptarea IFRS, armonizare contabilă, jurisdicții sărace, izomorfism instituțional, dezvoltare economică, mediu economic, mediu politic, reglementarea domeniului contabilității, educația în domeniul contabilității

SINTEZA PRINCIPALELOR PĂRȚI ALE TEZEI DE DOCTORAT

Teza de doctorat *Impactul integrativ al adoptării IFRS asupra piețelor de capital din cadrul jurisdicțiilor sărace*, are ca obiectiv principal cercetarea unei perspective multidimensionale asupra procesului de armonizare contabilă în cadrul jurisdicțiilor sărace. În vederea atingerii obiectivului principal au fost definite cinci obiective derivate. Acestea sunt:

- Identificarea stadiului actual al cunoașterii privind procesul de armonizare contabilă;
- Examinarea relației dintre mediul instituțional și procesul de armonizare contabilă în cadrul jurisdicțiilor sărace;
- Determinarea impactului adoptării IFRS asupra modificării volumului de investiții străine directe atras de jurisdicțiile sărace;
- Identificarea manierei în care reacționează piața de capital la producerea unor evenimente politice importante;
- Oferirea unei imagini de ansamblu asupra educației în domeniul contabilității în contextul adoptării IFRS.

Lucrarea este structurată în patru capitole. Fiecare capitol în parte încorporează o sinteză a literaturii de specialitate și un studiu empiric privind tema de cercetare abordată.

Primul capitol, *Stadiul actual al adoptării standardelor internaționale de raportare financiară de către jurisdicțiile sărace* dezvoltă stadiul cunoașterii cu privire la procesul de armonizare contabilă. Sunt prezentate dezbaterile academice referitoare la efectele adoptării IFRS în cadrul jurisdicțiilor dezvoltate și a celor în curs de dezvoltare. Rezultatele contradictorii obținute la nivelul literaturii de specialitate subliniază nevoia de a aprofunda această temă de cercetare. Astfel, capitolul introduce conceptul de *jurisdicție săracă* și argumentează importanța analizei factorilor determinanți ai adoptării IFRS la nivelul grupului jurisdicțiilor sărace. În acest sens, studiul cantitativ realizat abordează teoria neo-instituțională și aduce dovezi empirice în sprijinul faptului că presiunile instituționale de factură coercitivă și mimetică determină adoptarea IFRS în cadrul jurisdicțiilor sărace.

Al doilea capitol, intitulat *Impactul economic al adoptării IFRS asupra piețelor de capital din cadrul jurisdicțiilor sărace*, se concentrează asupra dimensiunii economice a procesului de armonizare contabilă. Mediul economic specific jurisdicțiilor dezvoltate este comparat cu cel al jurisdicțiilor sărace în vederea identificării diferențelor dintre modalitățile de dezvoltare economică ale celor două grupuri de țări.

Studiul empiric realizat în cadrul acestei secțiuni vizează analiza relației cauzale care se stabilește între adoptarea IFRS și intensificarea fluxurilor de investiții străine directe. Cercetarea evidențiază un impact pozitiv al tranziției către referențialul internațional de contabilitate asupra volumului de investiții străine directe atrase de către jurisdicțiile sărace.

Mediul politic și dinamica piețelor de capital. Aspecte privind dimensiunea politică a standardizării contabile, cel de-al treilea capitol al prezentei lucrări, prezintă evoluția piețelor de capital și a reglementarilor din domeniul contabilității prin raportare la factori specifici ai mediului politic. Sunt evidențiate rolul pe care îl ocupă mediul politic în cadrul procesului de dezvoltare economică al jurisdicțiilor și maniera în care acesta influențează dinamica piețelor de capital. Totodată sunt prezentate și aspecte privind reglementarea contabilității în contextul procesului de globalizare.

Dimensiunea politică a procesului de dezvoltare economică și a celui de armonizare contabilă subliniază importanța analizei relației care se stabilește între evoluția pieței de capital și mediul politic al jurisdicțiilor sărace. Studiul empiric realizat în cadrul acestui capitol urmărește identificarea manierei în care reacționează Bursa de Valori din Ghana în perioada desfășurării alegerilor generale. Rezultatele obținute indică faptul că ultimele două alegeri generale desfășurate în Ghana, respectiv cele din anul 2012 și cele din anul 2016, au influențat de o manieră semnificativă dinamica pieței de capital care operează pe teritoriul jurisdicției.

Ultimul capitol, *Educația în domeniul contabilității în contextul adoptării IFRS* analizează dimensiunea educațională a procesului de armonizare contabilă. Este evidențiată importanța educației în calitate de componentă fundamentală a procesului de dezvoltare economică. De asemenea, capitolul constată stadiul actual al preocupărilor privind educația din domeniul contabilității și subliniază necesitatea reformării acesteia în vederea acomodării tranziției către referențialul internațional de contabilitate.

Întrucât educația în domeniul contabilității reprezintă un pilon al procesului de armonizare contabilă, este importantă evaluarea măsurii în care aceasta este aliniată la cerințele manifestate în plan internațional. Astfel, studiul empiric realizat la nivelul acestui capitol oferă o imagine de ansamblu cu privire la educația în domeniul contabilității din Ghana. Rezultatele obținute sugerează că programele academice de contabilitate disponibile pe teritoriul jurisdicției, încorporează discipline academice aliniate la cerințele standardului internațional de educație IES 2. Totuși, gradul de încorporare al acestora variază de la caz la caz. De asemenea, cercetarea a dezvăluit faptul că șase arii tematice prescrise de standardul IES 2, nu sunt abordate în cadrul tuturor programelor academice de contabilitate.

Aspectele incluse în această lucrare oferă perspective pentru continuarea cercetării cu privire la procesul de armonizare contabilă. Conștientizarea aportului pe care adoptarea referențialului internațional de contabilitate îl poate avea în cadrul procesului de dezvoltare economică prezintă importanță pentru jurisdicțiile sărace, dar și pentru întreaga comunitate internațională.